

התמונות מדברות בעד עצמן

במשך כמעט עשר שנים היה גיל כהן-מגן ממודיעין צלם של סוכנות רויטרס, אשר שיגרה אותו לכל קצוות העולם כדי ללכוד את ה"פריים" המנצח • בסופו של דבר, התמונות המנצחות הגיעו מירושלים החרדית, אותה תיעד תוך מבצעי הסתוות מתוחכמים, וגישה למקומות שצלמים אחרים אינם מורשים להגיע אליהם

גיל כהן-מגן בפעולה

"בשנת 2004 נשלחתי לתחרות בפורטוגל, הוקפצתי לסרי לנקה כאשר היה שם הצונאמי בסוף שנת 2004. יחסית, אסונות טבע שונים מצילום פיגועים. בירושלים זה היה יכול לפגוע בך באופן אישי, זה היה יותר קשה. היו אירועים שהגעתי אליהם לפני שהמטרה הגיעה"

חנה שטרן

צילומים: גיל כהן-מגן

את גיל-כהן מגן ממודיעין אפשר לזהות בקלות. לכל מקום אליו הוא הולך צמודה אליו מצלמה, כי ככה זה כשאתה צלם עיתונות, כל התרחשות מעניינת יכולה להפוך לתמונה אפילו כזו שזוכה בפרס.

כהן-מגן, עוד מעט בן 39, ועד לפני כחצי שנה שימש כצלם קבוע של סוכנות "רויטרס" העולמית, חיפש שנים אחר אדרנלין במקומות לא שגרתיים, כמו זירת מלחמה, אירועי פיגועים, סמטאות בהן התרחשה האינתיפאדה, וגם צילם משחקים באולימפיאדות. מבחינתו, הכי מעניין לצלם במאה שערים את ההתרחשות בקרב העדה החרדית - פרויקט אותו

הצטרפות לרויטרס

כהן מגן נשוי לאפרת, שהייתה מפקיח תחקיר רנית ורכות מערכת בערוץ אחת וכיום מקדמת, בין השאר, גם את בעלה. השניים הורים לשלושה ילדים בגילאי שנתיים, חמש ושמונה, "גדלתי בירושלים בקריית יובל, והגענו למודיעין בשנת 2005, בעקבות חברים שלנו וגם בשל העובדה שבעבודה שלי ביקשו ממני לעבור למרכז הארץ, ולא הסכמנו לעבור לתל-אביב...".

גיל התחבר לצילום אחרי הצבא. הוא לקח קורס קצר, ואחרי כך החליט שזהו הכיוון המקצועי שהוא

התל לפני עשור. בימים אלה הוא בתהליכי הוצאה לאור של ספר צילומים, כולל מלל משלו על תהיים הסודיים של החרדים. לדבריו, מדובר בספר עם חומרים נדירים, שבכותו ליצור דיאלוג אמיתי ולנתן סטיגמות באשר לציבור החרדי שמצטייר בתקשורת באור בעייתי מאוד. הוא מחפש ספונסרים שיעזרו לו להגשים את חלומו זה, שעלותו עשויה להגיע לכדי מאה אלף שקל.

בימים אלה הוא זוכה לכבוד מיוחד, משום שזכה במקום שני בתחרות צילומים "עדות מקומית" עם הצילום המתאר הפגנה עם מסכות של ביבי ועם תמונה נוספת של משהו מסמן וי בשתי אצבעותיו על רקע הפגנה בירושלים (תערוכה זו תהיה פתוחה עד לאמצע חודש ינואר).

התמונות מדברות...

המשך מעמוד 74 ▶

"יצרתי קשר עם חברה במאה שערים, צעירים בגילאי 12-15, שהתחילו לעזור לי. נתתי להם תמונות, והודיעו לי על אירועים. הם נקשרו אלי, והתחילו לבטוח בי. נוצר קשר הדוק, ולאט לאט הסבירו לי שאיני יכול להסתובב שם כחילוני, ואני חייב לשנות את הופעתי - להתחפש"

בוחר. הוא למד במכללת "הרדסה" וגם בקורסים בקנדה. את הקריירה התחיל ב"ידיעות אחרונות" כאסיסטנט, ובשנת 2001 הגיע ל"רויטרס", "בדיוק חיפשו צלמים ישראלים כשהאינתיפאדה פרצה. זו הייתה עבודה פיזית קשה. ישבנו בירושלים, והסי תובכתי בכל הארץ מועה ועד נהריה עם הקפצות לחו"ל. ב'רויטרס' עבדו שלושה צלמים ישראלים ובערך עשרה פלסטיניים, מושם שהם לא יכלו לעבור מעיר לעיר. לסוכנות הבריטית יש כ-300 צלמים בכל העולם כמעט בכל המדינות. תשעים אחוז מהלקוחות הינם מגויים, כמעט כל העיתונים בעולם. המנהל של 'רויטרס' הכיר אותי, והוא שהכניס אותי לעבודה והפך אותי ממפרינס לשכיר".

משלמים טוב ב'רויטרס' לעומת מקומות אחרים?

למפקד שאני צריך לסקר את הצד הישראלי, והוא אמר לי: "יאללה תעלה לנגמ"ש".

הרגשת פעם סכנה ממשית לחייך?

"כן, הרבה פעמים. נכנסתי לעזה כאשר כוחות עלו על מטענים וחיללים נפצעו. האישה בבית לא ידעה, ואמרתי לה רק שאני בגבול. השיא היה במבצע 'חומת מגן' כששמעתי ברדיו ובתקשורת שהפלסטינים דיווחו על מאות הרוגים - לא האמנתי ורציתי לראות. קיבלתי אז צו שמונה, והחיללים שאני עושה עימם מילואים נכנסו פנימה, אך שיהררו חלק מהם. אחרי שלושה ימים רציתי להצטרף ונכנסתי לתוך ג'יפן. התברר שזה לא היה סכנה. צילמתי גופות בכל מיני מקומות, והתמונות התפרסמו בעשרות עיתונים בעולם. במלחמת לבנון היה אירוע קשה יומיים לפני סוף המלחמה, והרגו 15 חבריה שנכנסו למארב. ראינו מסוק שמנסה לנחות וירד עליו. לא ידענו שיש הרוגים ופצועים. פתאום ראיתי את אנשי המילואים שנכנסו ברגל. כולם יצאו בוכים ופצועים. הרגשתי

לא היה אכפת לו מהמצלמה, זה לא ברק או נתניהו. הוא לא חשב איך הוא ייראה, הוא בנאדם שהיה מהמנהיגים האמיתיים".

סכנת נפשות

איזה אירוע יוצא דופן צילמת?

"בנסיעה האחרונה שלי נסעתי לסקר את האול"י מפיאדה בבייג'ין - זה היה אירוע ענק, והיו צריכים בין ישישים לשמונים צלמים מכל העולם. בדרך כלל לקחו אנשים סטומכים עליהם וגם רוצים לצ'פר אותם, ואף על פי שאשתי הייתה בחודש שמיני להריונה, נעלמתי לשישה שבועות...".

מדברים על הסכרה לקויה מצד ישראל - מסכים עם הקביעה הזו?

"הצד הפלסטיני מצטלם יותר טוב, איפה שיש עוני וקושי, הפגנות ואלימות, יותר עוצמה ויותר אקשן למצלמות. לצלם הפגנה פה או בעזה זה שמים וארץ. כאשר הכניסו אותי ל'רויטרס', אמרו לי שאני אחראי על הצד הישראלי, והרגשתי שליה, כמו להיכנס עם הצבא לאיזה מבצע. היו פעמים שהסברתי

משעממות. ביקשתי מהעוורים שלו להיפגש איתו, כי נמאס לי לצלם אותו באירועים פורמליים, ורציתי לצלם אותו בחווה שלו לדוגמא. אמרו לי שאין סיכוי, כי הוא היה מאוד עסוק, אז כתבתי לו מכתב אישי וביקשתי שיעבירו לו. אחרי כמה שבועות קיבלתי תשובה חיובית, והזמינו אותי לביתו הרשמי בירושלים. התרגשתי והכנתי לו אלבום אישי עם ארבעים תמונות שצילמתי אותו, לדוגמא מתעש. להפתעתי, הוא התחיל לתחקר אותי, מה למדתי איפה שירתי, וכאשר שמע שהייתי בנח"ל מוצנה בגדוד המישים, אמר לי שלפניו עומד ישראלי רציני, והוא חשב ש'רויטרס' אינה מעסיקה זרים. הוא שאל אותי מה אני רוצה, ואמרתי לו לצלם באופן לא פורמלי, בבית או בחווה עם ג'ינס וטרקו. הוא ענה: 'מה הבעיה? תבוא אלי'. לאחר מכן התלוויתי אליו לנסיעה פורמלית לארצות-הברית, והוא הבטיח שאחרי ההתנתקות אני אמצא אותו בבית, וקרה מה שקרה לו...".

היית רוצה לצלם אותו במצבו עכשיו?

"לא, זה נראה שזה רק יעציב אותי. הרגשתי ששרון הוא כמו איזה סבא. בשונה מהמנהיגים היום,

"משלמים יותר. פי אחד וחצי ממקומות אחרים, מתייחסים אליך אחרת. צלמים שכירים מרוויחים טוב באופן כללי. הם דאגו לנו להכל, כולל ציוד, רכב והכל משובלל".

חי על מטוסים

לאילו מקומות הגעת כדי לצלם?

"ברגע שאתה חלק מהצוות, אם יש דברים גדולים כחול, ברור שיצאתי. בשנת 2004 נשלחתי לתחרות בפורטוגל, הוקפצתי לסרי לנקה כאשר היה שם הצונאמי בסוף שנת 2004. יחסית, אסונות טבע שונים מצילום פיגועים. בירושלים זה היה יכול לפגוע בך באופן אישי, זה היה יותר קשה. היו אירועים שהגעתי אליהם לפני שהמסמטה הגיעה. צוות צילום בריטי-גרמני עשה עלינו סרט בשם 'צילום תחת אש'. הם התמקדו בשני צלמים ישראלים ובשני פלסטיניים, תוך כדי הפיגועים. הסרט שודר ב'נשיונל ג'יאוגרפיק' וזכה בפרסים".

איזה פרויקט זכור לך יותר מכולם?

"פעם ראשונה שהייתי צמוד לאריק שרון. זה היה לפני ההתנתקות, והחליטו שאני אצמד אליו. צילמתי אותו כשר חצי שנה והרגשתי שהתמונות

התמונות מדברות...

המשך מעמוד 78

"בנטיעה האחרונה שלי נסעתי לסקר את האולימפיאדה בבייג'ין - זה היה אירוע ענק, והיו צריכים בין שישים לשמונים צלמים מכל העולם. בדרך כלל לקחו אנשים שסומכים עליהם וגם רוצים לצ'פר אותם, ואף על פי שאשתי הייתה בחודש שמיני להריונה, נעלמתי לשישה שבועות..."

שאני לא יודע איפה להיות - מאחורי המצלמה או איתם. כל המפקדים תקפו אותנו, כי צילמנו הרגלים ופצוצים בתוך הקרב, ואמרתי להם שאני מילואימניק בדיוק כמוהם.
"כל התקופה הייתה לאשתי היה מאוד קשה, והיא אמרה שהיא רואה אותי ב'רויטרס' עד הפנסיה. אפרת אמרה לי שאם אצא מ'רויטרס', נעשה משהו ביחד. הרגשתי שמיציתי אחרי עשר שנים. לצאת לעבוד בחו"ל, לא התאים לנו בגלל הילדים. קיבלתי הצעות לעבור לסין או לאוסטרליה, והרגשתי שאני מכסה את אותו התחום אותו דבר, שוב פעם אבנים..."

איזו תמונה אתה עדיין חולם לצלם?
"יש כל כך הרבה דברים... היה משהו שביאס אותי. כאשר גרנו בקנדה כמה חודשים לפני שהגענו, הייתה סופה נדירה של קרח שמתרחשת פעם במאה שנה. הכל הופך לקריסטלים ונטיפים. כאשר ראיתי את התמונות, היה לי שברון לב שלא אני צילמתי. אני רוצה לצלם בעיקר דברים טובים. הייתי שמח לצלם את האולימפיאדה הבאה. כאשר הייתי בבייג'ין, ראיתי צלמים שלימדו אותי, זה ענף צילום שונה לחלוטין".

האם עלית לראות את נזקי השריפה בכרמל?
"כן, זה היה ביום ששי בבוקר. הייתי אמור להצטרף לרצות ביערות הכרמל. ראיתי וצילמתי את האוטובוס השרוף ואת העצים התרוכים".

נכנס לעולם החרדי איך הגעת לצלם דווקא החרדים בירושלים?

"'רויטרס' התעניינו בחיי היומיום בירושלים ובארץ. התחלתי ללכת למאה שערים לפני החגים. עם הזמן הוקמתי מהמקום, כי כירושלמי לא הכרתי את מאה שערים. התחלתי להגיע גם בימי החול ויצרתי קשר עם

בואו לשמוע אותו
לא מכבר החליט כהן מגן להסב את הקריירה הסוערת לתחומים רגועים יותר כמו הרצאות, שם שואלים אותו שאלות כמו מתי הוא קם בבוקר. בנוסף, הוא מלמד צילום במודיעין, וגם נשאר צלם עיתונות כפריילנסר בעיתון "הארץ". בקיץ העביר סדנת צילום לנוער, ובעקבות הביקוש הוא מעביר כעת קורס מתקדמים לנוער. בתחילת פברואר תהיה תערוכת סיום של בוגרי הקורס בגלריית "הכל במסגרת" בשילת, שתהיה פתוחה לקהל הרחב. בסוף ינואר (24.1) ייפתח קורס צילום גם למבוגרים ברמת מתחילים. כל הקורסים תחת השם "לצלם אחרת" יתקיימו בסטודיו סמוך לקניון עזריאלי.
ביום שני הקרוב (20.12) תתקיים הרצאה של גיל על הפרויקט "בחצרות החסידים", במרכז הבינתחומי במודיעין. ההרצאה תתקיים מתשע וחצי בבוקר עד 11 בבוקר, והיא פתוחה לכולם.

✉ hana@modiineews.co.il

שהיו עם דעה איקס, והצלחתי לעזור להם לשנות את התפיסה כלפי החרדים. החבר'ה החרדים שעוורים לי אמרו שסוף סוף בא משהו באמת לתעד את הקהילה בגובה העיניים, ולא לתת שום דעה. נראה לי שאמשיך לתעד - אני חושב שאני מכור. לדוגמא, כפורים אי-אפשר להשוות את השמחה שם למה שקורה אצלנו".

החרדים ניסו להחזיר אותך בתשובה?
"אף פעם לא ניסו, הם טוענים שאני כבר חזרתי בתשובה. הם טוענים שאצלם זו תחושת, ואמרו לי: 'אתה הצדיק, חזרת בתשובה דרך המצלמה', לכן הם מומינים אותי. לפעמים גם האדמו"ר מקבל תמונה שהוא רוצה..."

זכית בפרסים רבים - הופעת?
"התקשרו אלי מפריז, וזו הייתה בהפתעה. הודיעו לי שיש תחרה שמוציאה ספרים שיש בהם את צילומי העשור ובחזרת מאה תמונות מכל העולם. התמונה של החרדי שעוצר דחפור נבחרה, אף על פי שהיו תמונות טובות יותר".

חבר'ה צעירים בגילאי 12-15 שהתחילו לעזור לי. נתתי להם תמונות, והודיעו לי על אירועים. הם קשרו אלי, והתחילו לבטוח בי. נוצר קשר הדוק, ולאט לאט הסבירו לי שאיני יכול להסתובב שם כחילוני, ואני חייב לשנות את הופעתי - להתפשט. חבשתי כיפה שחורה גדולה, לבוש שחור וחולצה לבנה. הצנעתי את המצלמות, לפעמים הגעתי לא מגולת. התחילו להכניס אותי לחצרות החסידים, הרגשתי שיש לי דברים נדירים ביד. חלק הוצאתי ל'רויטרס', וחלק הפך למעין פרויקט אישי שלי. התחלתי ללמוד את הנושא - יש הרבה חסידויות. הטיפורים (הכוונה לאלו שמסרו מידע מלשון טיפ הש) השתנו לבוגרים יותר, והם באים אלינו גם הביתה ורואו איך הם מצטלמים. ניסיתי שלא ריגישו אותי, לא נגעתי בפלש. הם לא מודעים למצלמה - אתה מפריע... זה פרויקט מאוד תיעודי. הייתי גם בהרבה אירועים שלא יצא מהם כלום. כאשר אני מרצה על הנושא לדוגמא בקיבוצי 'השומר הצעיר', ניגשו אלי לאחר מכן ואמרו לי אנשים